

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— fri
Félévre 5.— „
Negyedévre 2.50 „
Egy hónapra 1.— „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kiadóhivatal:

Főpiacz, a város-
házzal szemben.

Hirdetések s

Egy hasáboz pető
soronkint 5 krajnval
számítanak.

Magnus annus Platonis.*)

Budapest, szept. 28.

Van okunk azt hinni, hogy az a nagy év elérkezett, mely az örök béke kezdetét képezi.

Nem a Pythia triposa, nem a próféta víziója hirdeti ezt; hanem a tények logikája.

A békére szüksége van mindenkinnek, uralkodóknak és nemzeteknek: a háboru senkinek sem áll érdekében.

Mind az öt nagyhatalom kézszen áll a védelemre, de a támadásra egy sem.

Az uralkodók egymást látogatják s midőn összeölelkeznek, bizonyára népeik jó indulatát fejezik ki abban.

Nem a füstnélküli lőpor fogja Európa jövőjét rendezni, hanem a füstnélküli patriotizmus. Lehet a honszeretet lángjait szítani, a nemzetiségi gyűlölet füstje nélkül.

Ennek a tényei folynak le szemeink előtt, közvetlen köze-

*) Budapesti levelezőnk táviratilag juttatta hozzánk ezt a szép cikket, melyet a Nemzet mai, szerda reggeli száma közöl.

Szerk.

lünkben. Nem az uralkodók csupán: a nemzetek ölelkeznek össze.

S ez ölelkezés őszinte; mert szükséges.

A milyen szükséges volt a német és magyar nemzet közötti egyetértés: épen oly szükséges a román és magyar nemzet közötti összetartás. E két életerős nemzet multjában is találhat erős tanulságot, hogy a midőn ketten egy célra szövetkeztek, mily fényes diadal kísérte szövetkezésüket: midőn Mihály vajda és Báthory nagyfejedelem alatt az idegen hódító jármát összetörték: a közös Dunán innen lakó román és magyar népet szabaddá, boldoggá tették. Ez a történelmi tény lehet prognosticon a két nemzet jövődjének.

De ebben a jövődjében már rég benne élünk. Hisz a békés szomszédság ideje alatt, a közösen őrzött alkotmányos szabadság évtizedeiben, Románia ép oly rohamosan haladt, a nemzeti erő kifejtés, a nemzeti kultúra, a közgazdasági gyarapodás, az administratio, igazságszolgáltatás, ipar és kereske-

delem, a közjólét, valamint az irodalom, költészet és művészet régióiban, — miként Magyarországon.

Mind a két nemzetnek valószínű kincsei vannak, miket ábrándképekért nem fog becserélni. Mind a két nemzetnek olyan közös erényei, jó tulajdonságai vannak, a miket saját hazájának felépítésére felhasználhat s Isten és haza ellen vétene az, ki ez alkotó erőket romboló erőkké fordítaná meg.

Az egész magyar nemzet őszinte örömteljes üdvözléssel járul e napokban a fővárosát látogatásával kitüntetett román királyi pár elé.

De fokozott hódolattal üdvözljük mi, magyar szellemi munkások, Románia királynéját, ki csillagánál fogva a mi közös egünkhöz tartozik.

Több év előtt, midőn a mi országunk nagyasszonya a mi védangyalunk, királynénk, közöttünk megjelent, azt kérdezé tőlem, mi meggyőződésed van Carmen Sylva költői egyénisége felől? Azután ő maga, a felséges asz-

T Á R C Z A.

A „Viharok“-ból.

Carmen Sylva verseiből.

Minek is beszéljek?
Szavam oly öreg!
Minek is daloljak?
A föld oly hideg!

A sziv viharára
Tompa hang felel,
Üdvöm és szerelmem
Tenger nyelte el.

És hogyan meséljek
Mint ki már halott?
Még a köny szememből
Ki sem apadtott.

Oh, bár lehetett vón'
Elfelejtene
Létem s a világot,
Jobb volna nekem.

Az anyai csókot
Én is érezém,
Testvéreként hajlongott
A virág felém.

De most idegenben
Gyötör a magány,

Elsorvadok érted,
Napfényes hazám.

Sóvárgom a régi
Hő szerelmi kint —
Oh, bár érezhetném
Lángjait megint!

Vérpirosra sirnám
Ujra szememet —
Árny vagyok csupán most,
Oly halott s hideg!

*

Ha holtra váltam én,
Nem fogsz kerülni engem,
Szabad melletted lennem,
Az árnyak árnyaként.

Ha holtra váltam én,
Egész lelkem megérted,
S haragra nem gyújt téged,
Viharzó érzemény.

Ha holtra váltam én,
Eltűnnek a viszályok,
Feledés omlik rájok
A Léthe mély ölén.

Ha holtra váltam én,
Nem fogsz megvetni engem,
Sugárzó szép szemedben
El nem borul a fény.

Utánad haltam én.
A korlátok lehulltak.
Magadhoz int-e ujjad,
Ha holtra váltam én?

Luby Sándor.

A beteg.

A nyáron egy osztrák fürdőben beszélte el nekem egy öreg doktor ismerősöm ezt a történetet.

*

Bécsi medikus koromban volt nekem egy igen jó barátom. Úgyes és szép fiu, rendkívül fogékony kedélyü és egy kiesit álmodozó természetü. Elválhatatlan ezimborák voltunk egész odáig, a mig a fiu egyszer belé nem szeretett valami molett kis segédszínésznőbe olyan szenvedélyesen, hogy valósággal emberkerülővé lett. Azelőtt mindig együtt voltunk, de mióta teljesen rabja lett a szerelmének, én is csak nagy ritkán találkozhattam vele.

Ez a szerelem különben meghasonlásba kergette a családjával is, a mely semmi áron nem akart beleegyezni, hogy a fiu, a ki dúsgazdag atyjának egyetlen gyermeke volt, egy szegény és mindenestre kétes erkölcsü kis kóristanót vegye el feleségül.

A fiu azonban nem tágitott, a leánnyal megesküdt és azután eltűntek mind a ketten. Én magam se tudtam hová és

szony beszélt többet az „Ullranda“, a „Marioára“ ihletett szerzőnőjéről, dicséretekkel halmozva el a királyi költőnő *királyi erővel* írott nagy műveit. Egy királyné egy másik királynéről, mint költőről. Ilyen gyémántokat nem egyhamar osztogatnak!

Mi esatoljuk a béke pálmághoz, elismerésünk babérfüzérét.

Éljen és uralkodjék boldogul, a ki a költők között is királyné: „Erzsébet Carmen Sylva!“

Dr. Jókai Mór.

= **Püspöki konferencia.** Tegnap délelőtt Vaszary Kolos bibornok hercegprimás elnöke alatt ennek budavári palotájában püspöki tanácskozás volt. Ivánkovich János rozsnyói püspök a konferencia jegyzője előterjesztette a katolikus autonómia ügyét a jelen stadiumban. Beható megbeszélés fejlődött ki, a melyben a püspöki kar jelenlévő tagjai közül többen résztvettek. Végül Vaszary Kolos bibornok hercegprimás összegezte a vita folyamán felhozott érveket. A konferencia egy órákor bevégeződött.

= **A kiegyezési provizórium.** Az osztrák kormány s az egyes parlamenti frakciók közt — mint a M-g írja — létrejött a megegyezés, a mely szerint a Reichsrath a Magyarországgal való pénzügyi és gazdasági egyezménynek egy évre való meghosszabbítását simán, minden nehézség nélkül, a legrövidebb idő alatt meg fogja szavazni. Ezt az eredményt Badeni azzal a presszióval érte el, hogy kijelentette, hogy a 8 milliós inség-kölesőnről szóló törvényjavaslat csak a provizórium megszavazása után kerülhet sorra. Viszont ígéretet tett, hogy az inségköleső-javaslat nyomban a provizórium megszavazása után napirendre kerül.

hirt is csak néhány esztendő múlva halottam felőlük. Ugy hallottam, hogy az én szerelmes barátom abbahagyta a studiumát és egy nagyobb esch, vidéki városban — boltot nyitott. A családja mindent elkövetett, hogy rábírja: váljék el a feleségétől, az édes apjával szenvedélyes összetűzése voltak, ami valóságos gyűlölködést keltett apa és fiu között, míg végre egyszer a fiatal asszony beteg lett és meghalt.

Csak olyan kósza hírek voltak ezek teljes hitre számot nem találtak és bizony már-már megfeledeztem az én elbujdosott barátomtól, a mikor — most négy esztendeje — nagy esodálkozásomra levelet kaptam tőle.

Igen kért látogassam meg, mihelyt csak szerét ejthetem, mert a feleségének nagy szüksége volna az én orvosi tanácsomra.

Mi sem természetesebb, hogy haladéktalanul siettem kérésének eleget tenni, annival inkább mert a kíváncsiság is sarkalt. Végre személyesen biztosat tudhatok, mi történt vele.

Egy eschországi falucska volt az utolsó állomás. Szép, hegyes tájék, a falucska egy szűk völgykatlanban feküdt, a melynek fatornyos házikói szinte belevesztek a fenyves zöld tengerébe.

Az én Grottau barátom kocsival várt reám. Sehasem ismertem volna rá,

A román királyi pár Budapesten.

Budapest, szept. 28.

Lelkesen éljenző tömeg sorfala között, pazarul föllobogózott utcákon vonult be a román királyi pár a budai várba királyunk és nemzetünk vendégeiül. Az üdvözlés méltóságos volt, a lelkesedés spontán és őszinte. Egyaránt illette ez a szimpatikus vendégkirályt és a poéta királynét, aki, a mint kocsijával előtűnt, még fokozta a lelkesedést. Azt mondanunk sem kell, hogy a mi jó királyunk, a mint kiment vendégei elé és a mint visszatért velük, mindenfelől a legmelegebb és legőszintébb éljenzéseket kapta.

Ha a külsőségekből szabad ítélni, a román királyi párnak szemelláthatóan jólesett az az önkéntes óváció a melylyel a magyarok fővárosában fogadták. Most kitetszett igazán, hogy mennyire nincs nálunk fajgyűlölet, hogy testvéries érzéssel vagyunk a hazai, barátságosak a romániai románság iránt.

A román királyi pár megérkezése és ünnepies fogadása így folyt le:

Az király kivonulása.

Mióta a budavári nagy levél megjelent, a főváros népe ma látta először közvetlen közelből a királyt, akkor a mikor kivonult a pályaudvarra a román királyi pár fogadására.

Most nem állott katonai sorfal az ut mentén, de azért egyforma dísz környékezte most is a királyt: amint hintaja a vártól végigrobogott a keleti pályaudvarig, szünet nélkül fogta körül — mint egy népszerű uralkodó legszebb testőrsége — az éljenriadal.

S minden éljenben benne volt a népszava:

— Hála, köszönet, köszönjük azt a gyönyörű levelet!

A megérkezés.

A diszszázad, a melyet a Károly román király nevét viselő 6-dik gyalogezred

legénységéből válogattak, kettőfél órákor foglalta el helyét a keleti pályaudvar érkezési perronján.

Két óra tájban megérkeztek a miniszterek: Bánffy, Perezel, Fejérváry br., Dániel, Wlassics, Josipovics, Erdély, Lukács, Jósika báró, valamennyien díszmagyarban. Velük jött Rudnay Béla főkapitány is, helyet kérve a katonai méltóságoknak.

A fényes urak közé most egy rosakatag, sápadt urat vezettek, Bals, a román főkonzul volt ez, aki betegágyból melyet egy év óta őriz, kihozatta magát uralkodója elébe.

A király érkezését egynegyed háromkor jelezték. A román és magyar lobogóval díszített udvari váróterem ajtaján a következő perczben megjelent Paar gróf főhadsegéd és nyomában kilépett a király, utána Mária Józefa királyi hercegnő, Ottó és József királyi hercegek, Montenuovo herceg, Ottó főudvarmestere nejevel a főudvarmesternővel, Pallavicini örgrófné udvarhölgy.

A király és a királyi hercegek a lovas tábornokok halványpiros, fehérattilás diszruháját viselték a román rendszalagokkal ékítve.

Harmadfél órákor lassu tempóban robogott be a hosszú román udvari különvonat, amelynek ötödik kocsijából szállott ki a királyi pár.

Carmen Sylva egy mosolygó szép asszony, a kinek hófehér haja és olyan arca van, a mely majd kiesattan az egészségtől. Szinte magyar typus, a melyet kifejezésben nem ront az orra ültetett aranykeretű csiptető. Karesu magas ternetét fehér csipkés lila selyemkosztüm fedte, fején kis főkötőforma kalappal.

A román király sötétkék kabátos osztrák ezredesi kabátjában, őszbevegyülő szép nagy szakálával imponáló alak. Egy ujjal szalutált és csak a királyi családot tisztelte meg teljes tisztelgással.

A királylyal kétszer is összecsojolózt, aztán Mária Jozefát üdvözölte. Királyunk, ez az ideális lovagiasságu uralkodó, kézesókra hajolt a román királynéhoz, de a költő-királyné hirtelen mozdulattal visszavonta keztyüs jobbját, mire a király homlokon csókolta a királynét.

Ferencz József ezután a főtiszteknek mutatta be a román királyt és vele újból

Hát szereted a magányt? — kérdeztem.

— Nagyon, — felelte szenvedélyes mohósággal. — Az embereket gyűlölöm, mert nagyon rosszak. Hidd el, végtelenül gonoszak.

— De így, a magányban, boldog vagy?

— Boldog lennék, ha az aggodalom nem gyötörne a feleségem miatt.

— Beteg?

— Majd meglátod. De nem is volna esoda, hogy beteg nem volna anyai hitvány ármánykodás után. Közénk állt az egész világ. Meggyötörték, megrágalmazták, sőt még a halála hírét is költötték. Habozva jegyeztem meg:

— Valóban, én is úgy hallottam, hogy meghalt volna és igazán szivemből örvendek, hogy nem igaz.

Rekedten, erőszakosan kaczagott.

— Te persze hitted! No, nem esoda, hisz mindenki elhitte... De itthon volnánk.

A kocsi megállt a magános ház előtt. Udvara nem volt ennek az erdei kastélynak. Egy reszketős fejű vén asszony jött ki lámpával elének.

(Vége köv.)

ha megszólít. Összeaszott, őszhaju, sárga barázdás arcu ember lett belőle, ijesztően beesett szemekkel, a melyek gyanus fényvel csillogtak. Egészen megijesztett, a mikor üdvözlésemre nyujtotta száraz, reszkető kezét és töredezett hangon, meglehetősen zagyván, hadarva köszöntött.

Nagyon megköszönte, hogy ilyen gyorsan eleget tettem a kérésének és bocsánatot kért, hgy háborgatott. Azután valósággal belemarkolt a karomba és úgy vitt a kocsijához.

Erősen alkonyodott már és a sötétség jóformán beállott, mi még egyre kocsiztunk az erdőn keresztül vezető országúton. Csendesesen zugott az erdő, a sziklák feketén tornyosodtak az égnek és mi hallgatva ültünk a kocsin.

Valami kellemetlen elfogódottság nyomása ült a lelkemen és higyeje el, nagy kedvem lett volna hirtelen leugrani a kocsiról és visszafutni a vasutállomáshoz.

Végre a sötét távolban magányos világosság fénye csillant fel.

Grottau, a ki eddig némán feszengett mellettem, odamutatott.

— Látod, az ott az én kis kastélyom. Magánosan áll, egyedül az erdő mélyén, a hol nem zavar senki. Ott élünk csendes kettesben az én kis feleségemmel.

Ezeket az utolsó szavakat rendkívüli melegséggel ejtette ki és mosolygott.

elléptetett a diszszázad előtt, a zenekar ezalatt a román néphymnuszt játszotta.

A bemutatás végeztével a király oda lépett a román királynőhöz és utánozhatatlan eleganciával karját nyujtva neki, kivezette a perronról.

Nyomukban jöttek az urak, a kíséret tapjai: a kis köpczös Gyka herceg, akit sokan Sturdza miniszterelnöknek néztek. Manu ezredes, Kraszovszki őrnagy szárnysegédek, Demetrescu román katonai attasé, továbbá Mavrogheny főudvarmester és Bengesco Zoé román udvarhölgy. Ugyancsak az udvari vonattal érkezett meg Szapáry László gróf, a királynéhoz szolgálattételre beosztott kamarás is, a ki Bécsig elébe utazott a királyasszonynak.

A bevonulás.

Délután háromnegyed három előtt néhány perczel indult meg a menet a városba. Legelőször egy csapat lovasrendőr, aztán Rudnay főkapitány, utána Márkus polgármester fogata, majd az udvari hintók következtek, — az első *kiralyunk* jobbán a *román királylyal* aztán *román királyné és Mária Jozefa kir. hercegnő, Ottó és József kir. hercegek* fogatai következtek most, aztán a román udvari kíséret s a magyar előkelőségek hintái.

A kerepesi-ut, Erzsébet-körut és Andrassy-ut ragyogott a verőfényben. Az ut két oldalán, a járó szélén öt-hat soros rendben állt a közönség és egetverő éljenzéssel, viharzó kendő és kalaplengetéssel üdvözölte a királyt s vendégeit. Erzsébet román királyné a közönség üdvözlését mosolyogva, kendőjét lengetve viszonzta. Csupa mosoly, csupa öröm volt a felső ges asszony, mikor látta, hogy az Andrassy-ut hölgyközönsége mily ovációval halmozza el. Egy-egy erkély felé föl-lengette a kendőjét és kezével is föl-intett.

A publikum sorfala a pályaudvartól föl a várig sehoh sem szakadt meg. Az utczakeresztezéseknél különösen nagy tömeg verődött össze, valamint a tereken.

A várpalotában.

A zászlós urak: Zichy Ferencz gróf, Széchényi Gyula gróf, Andrassy Aladár gróf, Bánffy György gróf, Radvánszky Béla báró várták a felségeket a királyi palotába mindnyájan diszmagyarban. A román királyi pár megérkezését nem jelezték ágyulövessel. Károly király három óra után tíz perczel ért föl a várba.

Az alsó négyszög udvarában Lichtenstein herceg főudvarmester és Apponyi Lajos udvarnagyot ő felsége bemutatta a román királyi párnak, kik azután fölmentek a palotába, a hol a lépeső felső részén Klotild királyi hercegnő várakozott rájuk. A fehér teremben történt a zászlós urak bemutatása.

A bemutatások után a román királyi pár visszavonult lakosztályába, hol átöltözött, majd pedig négy óraker látogatást tettek királyunk és Ottó főherceg lakosztályaiban.

*

Délután 5 óraker a várban Marschall-tábla volt 8 terítéssel.

A fejedelmi vendégek azután lakosztályaikba vonultak s ott maradtak egész este 8 óráig a mikor a tiszteletökre rendezett disz-eladásra hajtottak.

Fejedelmi felköszöntők.

Mint a N. W. A. értesül, a mai diszében elhangzandó pohárköszöntők az Ausztria-Magyarország és Románia közt fennálló jó szomszédi és baráti viszonyt, valamint azokat a köteleket hangsúlyozzák, a melyek a két államot egybefűzik. A pohárköszöntők kiemelik a célok és törekvések azonosságát is.

Az *alliance* vagy *szövetség* kifejezést a fejedelmi pohárköszöntők *nem tartalmazzák.*

Ennek magyarázatául az szolgál, hogy szövetség csak egyenrangú államok közt lehet, melyek megközelítőleg egyforma haderők felett rendelkeznek. A Romániával való viszonyban azonban reciprocitás lehetősége nincs meg.

Városi közgyűlés.

Debreczen, szeptember 29.

Debreczen szab. kir. város törvényhatósági bizottságának őszi rendes közgyűlésére nagy számmal gyűltek össze a városatyák, ami nem is csoda, ha a tárgysorozat fontosságát vesszük. Hódolat a nagy királynak, hála kifejezés a nemes fejedelmi tettért, abból senki sem akart kimaradni. A jövő évi költségvetés nagy deficitjének miként leendő fedezése és a háztartás egyensúlyának helyreállítása minden jó városatyának gondot okoz,

Hódolat a királynak.

Gróf *Degenfeld* József főispán 9 óra után nyitotta meg a közgyűlést. Üdvözölte a törvényhatósági bizottság tagjait, felhívta a figyelmet a mai gyűlés fontosságára és bejelentette, hogy három önálló indítvány tétetett, melyek közül a Felső iránti hódolatra vonatkozókat a tárgysorozat előtt legelőször óhajtaná tárgyalatni a harmadikat pedig a miniszteri leiratok után.

Ez a tanács indítványa, mely szerint ő Felsőéhez a legutóbbi napok magasított eseményeiből kifolyólag hódoló felirat intéztessék, a király és a német császár nagy jelentőségű pohárköszöntői valamint a szobrok felállítására tárgyában kiadott legmagasabb kézirat jegyzőkönyvbe igatassák.

Komlóssy Arhur olvasta fel az indítványt, valamint Zádor Lajos indítványára a köszöntőt és a kézirat tartalmát. A bizottsági tagok állva hallgatták meg és lelkes éljenzésbe törtek ki, valahányszor csak királyunk nevét vagy a német császárt említette. A tanács indítványát egyhangulag elfogadták. Hasonló czélt tartalmazott a Szabó Kálmán, Zádor Lajos és Rösler Richard indítványa, — mint a tanácsé.

A tanács elfogadott indítványa így hangzik:

I. Intéztessék ő Császári és apostoli Királyi Felsőéhez a m. kir. miniszterelnök ur utján hódoló felirat, melyben Debreczen szab. kir. város közönsége részéről, tántoríthatlan hűsége ragaszkodása és hálás köszönetének adassék méltó kifejezés.

II. Mondassék ki határozatilag, hogy az ő Felsőége által 1897. szeptember 21-én elmondott és Vilmos Császár ő Felsőége által arra válaszul mondott felköszöntők nem különben az ő Felsőege által báró Bánffy Dezső miniszterelnök urhoz 1897. szeptember hó 25-iki kelettel intézett s a fővárosban felállítandó szobrokról szóló leirat — teljes szövegükben közgyűlési jegyzőkönyvünkben vezetessenek és a hálás utókor részére megörökíttessenek.

Polgármesteri jelentés 1896-ról.

Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester bemutatja a múlt évről szerkesz-

tett elnöki jelentést, amely felöleli nemcsak a közigazgatás díjait, hanem városunk összes közgazdasági, kulturális, szóval egész társadalmi életét; leírja városunknak az ezredéves kiállításon és ünnepélyeken való részvételét is kimerítően, úgy hogy ez a szokatlanul nagy terjedelmű jelentés, mely még eddig több tekintetben ismeretlen adatok gazdag táraza, monografia értékével bír. A közgyűlés elhatározta a jelentés kinyomatását.

Főreáliskola-e vagy főgimnázium?

Olvastatik a közoktatásügyi miniszter leirata, amelyben válaszol a közgyűlésnek azon határozatára, hogy a főreáliskola főgimnáziummá alakíttassék át. A miniszter ezt a kérelmet nem teljesítette, mert törvény szerint az nem áll jogában. De egyidejűleg megbízta a várost, hogy rajta lesz a kath. gimnáziumnak mielőbb való kiegészítésén. A közgyűlés a leiratot tudomásul vette.

Borellenőrzés.

A kereskedelemügyi miniszter rendelete következtében a közgyűlés utasítja a tanácsot, hogy a novemberi közgyűlésig dolgozza ki a borellenőrzésre vonatkozó szabályzatot és ügyrendet. A borellenőrző bizottságba a közgyűlés megválasztotta *Váczy János* és *L. Nagy Bálint* tagokat, kikhez a főispán elnökül *Nemes Kálmán*, tagokul *Torday Gábort* és *Pálffy Gábort* nevezte ki.

Az ország czimere.

A belügyminiszter megküldötte Magyarország külön és a magyar korona országai egyesített czimerek hiteles rajzát melyet a tanács azon javaslattal terjeszt a közgyűlés elé, hogy ez tudomásul véttessék; a városi tanács pedig utasítandó hogy a czimerlapok és leírásoknak a városi közlevéltárban való elhelyezése és solja, hogy a czimerrajzok minden egyes adandó alkalommal, különösen pedig a czimerhasználati engedélyek iránt benyújtott folyamodások tárgyalása alkalmával a felek részéről kívánt és a kérvényhez csatolandó czimerrajz helyessége szempontjából feltétlenül irányadóknak tekintessenek, hogy így azoknak szabatos ismerete minél szélesebb körben elterjedve köztudattá válják.

Tudomásul vették.

A kormány üdvözlése.

A miniszteri leiratok elintézése után még egy ünnepies mozzanata volt a közgyűlésnek. A városi tanács indítványozta, hogy a közgyűlés feliratban üdvözölje *Bánffy Dezső* miniszterelnököt és az általa képviselt kormányt. A közgyűlés egyhangulag élénk helyeslés, zajos éljenzés mellett emelte határozattá a tanács indítványát.

Terület a munkástelepnek.

Oláh Károly tanácsnok ismerteti azokat a feltételeket, amelyekkel a város a gépjavitó műhely munkásai részére tervbe vett munkástelepnek a szükséges földterületet átengedi, és pedig a 18 kath. holdat egy korona árért ölenkint. A város 15260 frtot kap ezáltal oly területért, mely eddig hasznosítva nem volt. Melegen ajánlja a terület átengedésének megszavazását. Elnök a törvény értelmében névszerinti szavazást rendel el, melynek megejtése után 108 szavazattal 5 ellenében a javaslatot elfogadták.

Kereskedő tanoncz iskola segítése.

A helybeli kereskedő társulat a kereskedő tanoncz iskola fentartási költségeihez évi 4000 frtot kér a várostól. A jog és pénzügyi bizottság javaslatával

egyezőleg kellően megindokolva a tanács azzal terjeszti a közgyűlés elé az ügyet, hogy a város ezen intézet fentartása költségeire adjon 3000 forintot és azt jegyezze elő az 1898 évi rendkívüli költségvetés terhére. Egyhangulag megszavazták.

Az izr. iskola segélyének felemelése.

Az izraelita iskolaszék a városi segély felemeléseért folyamodott. Bár a legelőadó terhére elemi iskolák segélyezésére megszavazott 15000 frtból lélekszám arány szerint 1053 frt 48 krral több, amennyi most is fel van véve a rendes költségvetésbe, nem illeti meg az izr. iskolát, — mégis tekintettel arra, hogy a hitközség a törvény követelményeinek megfelelő iskolát tart fenn, sőt az 1897/98. év elején az V. fiu osztályt is felállította, javasolja a tanács, hogy a rendkívüli költségvetésben 946 frt 52 kr. az 1053 frton kívül felvétessek. *Juhász Ignác* nem hajlandó többet megszavazni, mint amennyi aránylag az izr. iskolára esik a megszavazott elemi iskolai segélyösszegeből *Dr. Roncsik Lajos* kulturatanácsnok és *dr. Bakonyi Samu* felvilágosításai után és ajánlatukra a közgyűlés a javaslatot elfogadta.

Tanácsi javaslat a költségvetéshez.

Vecsey Imre tanácsnok felolvassa ezután a következő javaslatot:

A városi tanács, a jog és pénzügyi, a gazdasági, valamint a hármass felügyelő bizottság véleményes előterjesztésének meghallgatásával a házipénztárnak 1898. évi költségeloirányzatát, a következő hosszú javaslattal terjeszti a közgyűlés elé:

1. A tárgyalás alatt levő költségeloirányzatnak bevételi rovata a főszámvévi előterjesztés szerint 952.627 frt 86 kban lenne megállapítandó.

a) az I. főrovat 1 tétel alatt országos adóra fölvevő 988 frt 53 krból 228 frt 40 kr. általános jövedelmi pótdadó.
b) a II. főrovat 1 tétel száma alatt országos adóra fölvevő 11.212 frt 17 krból 2587 frt 42 kr. általános jövedelmi pótdadó;
c) a III. főrovatból 6019 frt 86 kr. ugyanilyen czímen.

Fentiek szerint a rendes költségvetés kiadási rovatainak végösszege a főszámvévi által kimutatott 1.100.476 frt 94 kr. helyett 1.091.641 frt 26 kban lenne megállapítandó.

3. A rendkívüli költségvetés bevétele 322.740 frt 56 kban lenne előirányzandó.

4. A rendkívüli költségvetés kiadási rovata a következő módosításokat hoz a városi Tanács javaslatba:

a) felveendő lenne a kereskedelmi társulat által fentartott ker. tanoncziskola segélyezésére 3000 frt.

b) felveendő lenne az izraelita iskola fentartására 946 frt 52 kr.

c) felveendő lenne az állami anyakönyvvezető hivatal fentartására 2000 frt.

d) törleendő lenne a 42 tétel alatt „gazdasági épületekre és épületek fentartására” czímen felvevő 20000 frt, amennyiben ezen beruházásokat illetőleg *Abrahám László* indítványa szerint lenne gondoskodva.

Fentiek szerint helyesbitve a rendkívüli költségvetés végösszegét, az a főszámvévi által előirányzott 385.554 frt 90 kr. helyett 371.501 frt 42 kban lenne megállapítva.

Lenne tehát előirányozva:

A. Rendes kiadás	1,091.641 frt 26 kr.
" bevétel	952.627 " 86 "
Hiány	139.013 frt 40 kr.
B. Rendkívüli kiadás	371.501 frt 42 kr.
" bevétel	322.740 " 56 "
Hiány	48.760 frt 86 kr.

A fedezetet illetőleg javasolja a tanács, hogy a rendkívüli költségvetésben mutatkozó hiány a kintlevő legelőadóból fedeztessék, a rendes költségvetési hiány pedig 486.093 frt 45 kr. egyenes állami adó után **32%-ban kivetendő pótdadó** által nyerne fedezetet.

Teljesen osztja és magáévá teszi a városi tanács a jog és pénzügyi bizottságnak a város háztartásában, annak pénzügyeiben előállott kedvezőtlen állapotok megszüntetését célzó javaslatát; ennél fogva a **Hortobágy pusztának** a város törzsvagyona ezen jelentékeny tényezőjének, a benne fekvő értéknek megfelelőleg a **közjóra jövedelmezőbbé tételét javasolja a városi tanács is a közgyűlésnek.**

Indokolja emez indítványt a tárgyalás alatt levő költség eloirányzatban feltüntetett kedvezőtlen eredmény, indokolja a város eme ugys legnagyobb vagyonának elenyésző csekély jövedelmezősége, indokolja a házi pénztárnak helyzete, a mely olyan rendkívüli eszközöknek mielőbb alkalmazását teszi szükségessé, a melyek városunk fejlődésének előmozdítása mellett a lakosság anyagi áldozatának lehető legcsekélyebb mértékben igénybe vételét, de a mellett a közvagyon intenzív és okos használatával álljanak kapcsolatban.

A városra oly közszükséget pótló elengedhetetlen, városunk fejlődését, a város lakosainak jólétét célzó feladatok teljesítése előtt állunk, amelyeket tovább elodázni immár nem lehet. Mindezen követelmények, igények kielégítését a házipénztár a mai viszonyok közt fedezni nem tudja. A tárgyalás alatt levő költségvetés keretébe a 32% pótdadó mellett is alig-alig illeszthetők be azon költségek, amelyek nélkülözhetetlen szükségesek arra, hogy városunk fejlődésében visszaesés ne álljon elő.

A vázolt körülmények között, amidőn éreznünk kell, hogy megfelelő erélyes és gyökeres intézkedések nélkül városunknak utóbbi években örvendtesen tapasztalt felvirágzása s ezzel együtt a lakoságnak jóléte van veszélyeztetve, nem lehet késlekednünk azon, különben is észszerű intézkedés elrendelésével, hogy a városnak oly nagy értéket képviselő eddig majdnem kihasználatlanul heverő vagyona, a Hortobágy, jövedelmezőbbé tétessék.

Ezen meggyőződéséből kiindulva javasolja a tanács, hogy a felvetett kérdés tanulmányozására egy bizottság lenne kiküldendő, hogy ez idevonatkozó konkrét javaslatot az 1898. évi május havi rendes közgyűlésre terjessze be.

A bizottság tagjait ajánlja a tanács: Elnök: Polgármester.

Jegyző: *Varga Károly I.* aljegyző.

Tagok a tanács részéről: *Komlóssy Arthur, Vecsey Imre, Király Gyula, Abrahám László, Szabó József.*

A jog- és pénzügyi bizottság részéről: *Márk Endre, Zádor Lajos, dr. Bakonyi Samu, Komlóssy Dezső, Márton Imre.*

A gazdasági bizottság részéről: *Harsányi István, Horváth István, Kertész János, Jámbor Ferencz, Szentesi János.*

Abrahám László t. főügyésznek a gazdasági épületek előállítására vonatkozó indítványát illetőleg javasolja a tanács, hogy az tanulmányozás végett kiadandó lenne a tanácsnak, mely javaslatát erre nézve a jövő évi márcziusi közgyűlésre tenné meg.

Javasolja továbbá a tanács:

1. A városi épületek jövedelmezőbbé tételére általában, különösbbe pedig a vargaszin felépítésére vonatkozólag tegyen a tanács javaslatot s jelöljön meg olyan alapot a házipénztárból, melynek segítségével ez építkezés a házi pénztár nagyobb megterhelhetése nélkül eszközölhető.

2. Az értékpapirokban elhelyezett, jelenleg 4 1/2%-ot jövedelmező cselekvő cselekvő tőkék gyümölcsöző befektetésekre fordítását a tanács tanulmányozza s erre nézve tegyen javaslatot.

3. A természetbeli szolgáltatások, adományok értéke a költségvetés jegyzet rovataiban feltüntetessék.

4. A különféle deputatumok ügyében már régebben kiküldött bizottság össze hívandó és kiegészítendő.

5. Adjon jelentést a tanács arról, hogy a felekezeti szegény ápolóknak a városi szegényházba leendő beolvasztása ügyében tett tanulmányozása mily eredményre vezetett?

6. Adjon a tanács mielőbb javaslatot a baba képezde helyes elhelyezése iránt.

7. Sürgősen vegye a tanács tárgyalás alá a csatorna hálózat kiépítése ügyében készült mérnöki munkálatot.

Három szótöbbséggel elfogadva.

Kiss Albert szót először általános-ságban a költségvetéshez és a fedezeti javaslatához. A tanács által javasolt orvoslás csak a jövőre vonatkozik, az 1898. évi költségvetést nem befolyásolja. Feltűnik neki, hogy a felügyelő bizottság, a jog- és pénzügyi bizottság és a tanács három különböző fedezeti módot ajánlanak. Ez onnan ered, mert a költségvetés mellett **nincs indokolás.** Enélkül a bizottsági tagok kilencztedrésze nem érti meg az eloirányzatot; nem tudja, honnan van a nagy hullámszás az egyes tételekben. Indítványozza, hogy jövőben az indokolás a költségvetéssel együtt kinyomattassék és kiosztassék. Attérve az általános bírálatra, nem akar a kiadásokból törölni, mert nem találja még a beállított összegekkel sem kielégítettnek azokat a kötelezettségeket, a melyek kulturális tekintetben Debreczen városára háramlanak. A mellett a csatornázás, a város rendezés, vízvezeték erősen napirenden vannak, ahonnan nem lehet azokat levenni. Nem marad hátra más, mint a bevételi tételek komoly vizsgálata. Ugy találja, hogy a birtokok, legelők és városi épületek bérhátralékai gyanánt a zárszámadásban kimutatott 207 ezer forint egy nagy része fordítható lenne a hiány fedezésére és így a pótdadó jóval kisebb százalékban volna megállapítandó. Így a költségvetést nem fogadja el.

Szabó József főszámvévi nem ellenzi, hogy jövőben az indokolás, amelyet a miniszter számára úgy is el kell készíteni kinyomattassék. A hátralék behajtását nem lehet mindig per utján erőltetni, de sok esetben a perek is elhúzódnak. Különben sem szabad a rendes kiadásokat hátralékokból fedezni.

Abrahám László t. főügyész utal arra, hogy a haszonbérleteket és épületek bérleteit **biztosíték** mellett adták ki, így hát ha sok tekintetből nem is szabad szigoruan ragaszkodni a lejáratához, a hátralékokból nem háramolhat semmi veszteség a házi pénztárra.

Zádor Lajos ajánlja elfogadásra a tanács javaslatát, *Szikszai Szabó László, Juhász Ignác, Poroszlai Károly Harsányi János, Szentessy János, és Öry Mihály* azonban élesen kritizálják.

Elnök megejti a szavazást, amely felállás utján a **javaslat mellett 40, a javaslat ellen 37 szavazatot** eredményezett és így a költségvetést, **három szótöbbséggel általánosságban elfogadták.**

Részletes tárgyalás.

A költségvetés részletes tárgyalása már gyorsabb tempóban ment. Egyik másik tételnél ugyan hangzottak felszólalások, de ezek már mitsem változtattak a tanács által javasolt végösszegeken. A főrovatokat *Fejér Ferencz, Komlóssy*

Dezső, Stáhl Géza, dr. Bakonyi Samu, gr. Degenfeld József, Komlóssy Arthur felszólalásai után némi kisebb, inkább stílárius módosítások után elfogadták. Ezek szerint a jövő évi pótdó 32%-ban állapított meg.

A tanács ide vonatkozó többi indítványait valamint a tárgysorozat hátralévő részét holnap d. e. 9 órakor kezdődő folytatólagos közgyűlésen tárgyalják.

A gyűlés 1/2 órakor a főispán lelkes éljenzése mellett ért véget.

Táviratok.

— A Debreczeni Ellenőr saját tudósítójától. —

Diszeiódás az operában.

Budapest, szept. 29. A diszeiódás az operában ugyan-ugy folyt le, vagy legalább nagyon hasonlóan mint a legutóbbi. Királyunkaté s a román királyi párt jöttükör és távoztukör roppant nép tömeg viharos éljenzéssel fogadta. Az operaház nézőtere rendkívül szép, szindus képet nyújtott; jelen volt minden kiváló férfia a közéletnek, az urak ragyogó diszeiódáson, a hölgyek kinekeset érő ékszerrel jelentek meg. Eltérő esupán az volt, hogy a most előadott „Romanesca” és a csárdásbaszótt romantika nemesak rendkívül érdekelte, de láthatólag mulattatta is a román király párti.

A román király és Bánffy b.

Budapest, szept. 29. A román király tegnap délután Bánffy Dezsőt hosszabb kihallgatáson fogadta.

Udvari ebéd.

Budapest, szept. 29. Tegnap délután nagy udvari ebéd volt, melyen királyunkon és a román királyi páron kívül részt vettek *Ottó* fng és *Ghika* román követ, Goluchowszky és neje, Beek b. a román kíséret és az udvari főméltóságok.

Udvari hírek.

Budapest, szept. 29. A király valószínűleg október 1-én elutazik Budapestről, de október 10-én ismét visszatér ide. A királyné okt. 1-én reggel 3/4 órakor hosszabb tartózkodásra Budapestre érkezik.

Az egyházi törvények „revisiója“.

Budapest, szept. 29. Szilágyi Dezsőnek, mialatt a külföldön járt, olyan kijelentéseket imputáltak, melyekkel most miután tudomást szerzett azokról, szükségesnek tartja „kontemplálni, mindig hangsúlyozta, hogy az egyházakból kilépés szabadságát mindig fentartandónak vélte, és sem ezen, sem a többi egyházpolitikai törvények tekintetében *revisiót el nem fogad*. Szükségesnek mondotta és tartja az egyházi élet bensőségét fokozni, hogy ez által a kilépések száma csökkentessék és ott a hol kell, az egyházi terhek csökkentését, esetleg az *állami segély igénybevévését*. Mást vagy más értelműt Szilágyi sohasem mondott.

Az „Ika“ katasztrófája.

Fiume, szept. 29. Ikát két emelőgép „Előre” és „Klotild” hatósági gőzösök segítségével tegnap bevonta a Szapáry-molozhoz. A molokon egész nap emberember hátán tolongott, Ma reggel az Ika fedélzete is kikerül a vízből. Ot hullát fogtak ki és szállították halottas

kamrába. Irtózatos látványt nyújtottak. A mai halottak: Mataja Pál Ledenicéből, Rubinstein Pestről, Njegován és Rralich Dujó Starigradról. Az ötödik valószínűleg Kopallik.

Hirlapírók lakomája.

Budapest, szept. 29. A budapesti hirlapírók a román királyi pár látogatásának örömeire szép lakomát adtak, melyen megjelent többek között Gál József főrendiházi tag, Alexi a román nyelv és irodalom tanára, Suciú min. titkár, néhány bukaresti hirlapíró stb. Szép beszédekkel mondott a két királyra Mikszáth Kálmán, Rákosi Jenő, Gál József, Alexi stb.

NAPIHIREK.

— **Örömnep a kollegiumban.** Koronás királyunk igazi magyar szivre valló legfelsőbb elhatározásától hevitve gyűltek ma össze az ev. ref. főgymnaziumi ifjak, hogy kifejezzék hálájukat a nagy magyar király iránt. A magasztos ünnepélyen részt vett Kiss Áron ev. ref. püspökön kívül az összes akadémiai és gymnasiumi tanári kar. Az ünnepélyt Csiky Lajos remek imával nyitotta meg, amelyet holnap egész terjedelmében közölni fogunk. Ennek bevégeztével felzendült az „Isten áld meg a magyart”, melyet az ev. ref. főiskolai kántus énekelt. Ezután Dóczy Imre igazgató olvasta fel II. Vilmos császár beszédét és ő felsége kéziratát igen tenkölt szellemi beszédben. A király nevének említésekor óriási éljenzés zúgott végig az oratóriumban. Ezután Nagy Elek tanár is igen szép beszédben ismertette azoknak a férfiaknak az életrajzát, kiknek emlékét a szobrok fogják őrizni és dicsérni tetteiket. — Beszédében így szólt: „Ő (t. i. ő felsége,) átértette a mult idők tévedéseit stb.” Beszédét az ifjak buzditásával és a király éltetésével végezte be. — Ezután hosszantartó éljenzés következett. Majd az összes jelenlevők a „Szózat” elénekléssel és a király éljenzésével távoztak.

— **Az egyházkerületi főjegyző választás.** Azt a bizonytalanságot, amely mint nyomasztó, átláthatatlan köd borong a tiszántuli ev. ref. egyházkerületi főjegyző választás felett, a szavazatbontó küldöttség még e héten eloszlatja az által, hogy revisió alá veszi a beküldött szavazatokat s ily módon fogja újból megállapítani, melyik jelölt hány szavazatot kapott. Ezuttal mellőzve az indokokat, amelyek a küldöttséget emez elhatározásra indították, csak azt említjük meg, hogy a szavazatok újra átnézése e héten, pénteken lesz s mint értesülünk előreláthatólag azzal az eredménnyel végződik, hogy a küldöttség Zsigmond Sándor diadalát jelentheti majd az októberben tartandó egyházkerületi közgyűlésen.

— **Uj regényünk.** Ifj. Móricz Pál jeles tollu fiatal íróársunktól, a ki „Hajdu Történetek” című tárezasorozatával az írói körök magasabb régióiban is feltűnést keltett, lapunk mai számában kezdjük meg közölni a „Csizmás urak” című igen érdekes és erőteljes magyar stylusban írott regényét, melyre olvasó közönségünk figyelmét különösen felhívjuk.

— **Millenniumi emlék.** A Szabolcsmegye által felállított határozott millenniumi oszlopok közül az utolsót vasárnap leplezték le nagy ünnepséggel a kisvárdai várban. A leplező ünnepen jelen volt a megye színe-java, élén báró Feilitzsch Berthold főispán-

nal. Az első beszédet Mikecz János alispán mondta a törvényhatóság nevében, majd Kovács István törvényszéki bíró mondott hatóságos ünnepi beszédet, mire az alispán átadta az oszlopot Kisvárdai hatóságának gondozásába. Harsányi Menyhért vette át rövid beszéddel, igérve, hogy azt örök időkre tiszteletteljes gondozásba fogja részesíteni Kisvárdai. A leplezés után banket volt. Este pedig fáklyásmenet és igen sikerült népiünnep.

— **Révész Bálint szobra.** Tóth András debreczeni szobrászunk már teljesen befejezte Révész Bálint szoborművét, melyet a bizottság is sikerültnek ismert. A szobrot boldogult jelesünk sirján fogják felállítani s egyike a legsikerültebb szobrász műveknek. A tudós és költő főpap minden karakterikus vonása hüen és természetes elevenességgel kivan ezen a relief-képen fejezve. A valóban mesteri kivitelű és életteli szoborművet Tóth András még e héten érezbe öntés végett Münchenbe el fogja küldeni, úgy hogy a szoborleplezése f. évi október hó 22 én meg fog történni.

— **Az egészségügyi bizottság ülése.** Az egészségügyi bizottság tegnap délután Boczkó Sámuel elnöklete alatt népes ülést tartott. Csóka Sámuel jezző felolvasta gr. Degenfeld József főispán átiratát, mely szerint megküldi a dr. Kenézy Gyula lemondása folytán megüresedett kerületi orvosi állásra beérkezett pályázatokat, a végből, hogy a bizottság javaslatot tegyen a kerületi orvosi állás betöltésére nézve. Ez állásra három pályázó jelentkezett, nevezetesen: dr. Szentpály Benő tb. ker. orvos, ki a IV. kerületben az orvosi teendőket hét év óta általános megelégedéssel végzi, továbbá dr. Varga Emil tb. ker. orvos és dr. Balkányi Emil gyakorló orvos. Dr. Balkányi Ede t. főorvos helyettes jelenti, hogy törvényben előirt tiszti orvosi vizsgával mind a három pályázó rendelkezik s javasolja, hogy a főispánhoz a II. ker. orvosi állásra dr. Szentpály Bóni terjesztessék elő kinevezésre s az ő esetleges kinevezése folytán megürült IV. ker. orvosi állásra pedig a dr. Balkányi Emil neveztesse ki. A bizottság a h. főorvos előterjesztését egyhangulag magáévá tette. Majd Szabolcsmegye átiratát tárgyalták, mely szerint járuljanak ahhoz, hogy a difteritisz gyógyításánál a kötelező gyógy és preventív oltások mondassanak ki s az orvosok ezért külön díjban részesüljenek. A bizottság Szabolcsmegye átiratát tudomással vette, de hozzá nem járul. Az ülésnek több tárgya nem volt.

— **Talált ékszerek.** A helyi vasut egyik vonatán arany ékszereket találtak, amelyek átvehetők a Helyi vasut Igazgatóságánál.

— **Elveszett okmány.** A mai napon Schönbrunn Debora nevére az ungvári tanítóképezde által kiállított tanítónői eredeti oklevél elveszett. Kéretik a t. cz. megtaláló, hogy azt tulajdonosának N.-uj-utca 1691. sz. alatt Kuthi Zsigmond tanítónál, vagy a rendőrségnél beadni kegyeskedjék.

— **A színház tűzbiztosítása.** A Hazai általános biztosító társaság tudvalevőleg ajánlatot tett a városnak, hogy a színház tűzbiztosítását sokkal olcsóbban elvállalja, mint azok az intézetek, amelyeknél a színház ez időszerint biztosítva van. Ugyanis az 1896. október 3-án kiállított kötvények szerint az *Első Magyar Általános* és a *Fonciére* pesti biztosító társaságok a 278-971 frt 74 kr-ra rugó biztosított összegért különféle engedmények levonásával 3121 frt 42 kr. évi díjat kötöttek ki *tíz év tartamára*. Felesleges volt tehát a költségvetésben a jövő évre 3558 frt 54 krt az itt kitüntetett díj helyett előirányozni. Ha egy évre kötöttek volna meg a szerződést, ez a díj 164 frt 18 krral magasabb lett volna, mert évenként 5% engedményt azért adtak az intézetek, hogy az ügylet 10 évre kötötték meg. A „Hazai” 20%-ot engedne még ebből a díjösszegekből is, azonfelül

10%-ot adna jutalék czimen és így a díjösszeg évenként csak 1864 frt 69 krt tenne. Ez mindenesetre nagy megtakarítás volna. Csak hogy az eddigi intézetek hazai régi, jelentékeny alap- és tartaléktökével és elsőrangú viszontbiztosítási összeköttetésekkel rendelkező társulatok, amelyeknél meg van a feltétlen megbízhatóság. Ellenben a „Hazai” csak nemrég alakult, kis intézet, amelynek alaptőkéje egy millió korona valamennyi üzletágra és sincs teljesen befizetve és tartalékalapjai még nincsenek. Amellett *szövetkezeti elv*re van alapítva, úgy hogy veszteség esetén a biztosító felek kötelesek ntánfizetni a rájuk eső hányadot. Kétes az is, hogy a nagyrészt kartellben levő nagy intézetek elvállalnak-e viszontbiztosítást tőle oly alacsony díjtétel mellett. De ha akadnának kisebb külföldiek, amelyek elvállalnák, azok semmi tekintetben sem vonhatók felelősségre a város által, mert vele csak a „Hazai” szerződnek, amely pedig nem elég szilárd és tőkegazdag arra, hogy 280 ezer frtos kockázatot egy darabban viselhesen. Az intézetek szolidaritása akkor bizonyul be, mikor kárfizetés kötelezettsége áll be. Már pedig a „Hazai” ellen — mint a tegnapi fővárosi lapok írják — épp most van folyamatban olyan bünyefenyítő ügy, amely abból eredt, hogy az intézet ki akart volna bujni kárfizetési kötelezettsége alól. A hécsi cycloráma e hó elsején leégett. A „Hazai” melynél biztosítva volt 50,000 forintra, 12690 frt kárt állapított meg. Mikor fizetésre került a sor, az intézet vezérigazgatója a feljelentés szerint a tulajdonostól kicsalta kötvényét és elszakította, úgy hogy a káros kártérítés nélkül maradt és kénytelen volt a biztosító társulat ellen bünyügyi feljelentést tenni. Kötelességünk erre az ügyre felhívni a városi tanács figyelmét, mielőtt a takarékoság szempontjából a „Hazai”-val szerződésre lépne, daczára a tiz évre megkötött és csak 1906 október 3-án véget érő szerződéseknek két előkelő és megbízható magyar társulattal. — A „Hazai” biztosító társulat egyébránt a mai fővárosi hírlapokban a feljelentést bosszúból eredőnek és alaptalannak jelenti ki.

— **A Polgári kör közgyűlése.** A debreczeni Polgári kör tagjai f. évi október 10-én (vasárnap) délután 3 órakor a kör helyiségében tartandó rendkívüli közgyűlésre ezután is tisztelettel meghívotnak. Tárgy: 1. Elnök választás, 2. Esetleges indítványok. A választmány.

— **Zónamészárszék H.-Böszörményben.** Csak imént említettük, hogy a „Zónamészárszék” eszméje mind inkább tért hódoltságáig szerte, amennyiben Arad és Beregszász indított hason irányú mozgalmat. Ujabban pedig *H.-Böszörményben* vette kezébe a mozgalom vezetését egyik odaváló tekintélyes polgár s a szervezési munkálatok végett megkereste *Thót* Lászlót, ki sietett az üdvös mozgalom tájékoztatására vonatkozó nyomtatványokat megküldeni.

— **A szomszédasszony.** Sem az utcát, sem a városrészt nem áruljuk el, csak azt mondjuk el, a mi történt.

Egy szép menyecske lakik ugyanabban a házban, ahol Valaki lakik a feleségével.

Valaki javakorbéli ember és megakad a szeme a szép asszonyokon, ha azok utjába kerülnek Valakinek és kapitulált Valaki ellenállhatatlansága előtt.

Illett most már, hogy Valaki ajándékokkal kedveskedjék a szép asszonynak és ez meg is történt.

Ruhát rendelt egyik női-ruha-üzletben a szép asszonynak, de óvatosságból megkérte az üzlettulajdonost, hogy miután a ruhával a feleségét meg akarja lepni, el ne árulja a meglepetést.

A buzgó kereskedő azonban csak elvitte titokban a ruhát Valakinéhez, hogy ez fölpróbálja és a férj meg legyen a ruhával elégedve.

A szabó egyuttal megkérte Valakinet, hogy ne szóljon a férjének a ruháról, mert Valaki ur ezzel a ruhával meg akarja a nagyságát lepni.

Ő nagysága hallgatott, a ruha pedig elkészült. Maga a férj küldött érte egy horzárt és elvitette a szabótól.

Valakiné már türelmetlenkedni kezdett, a mikor egy szép reggelen meglátta a ruhát a szomszédasszonyon.

Valakiné hazautazott a mamájához.

Unnepeljük a királyt.

Debreczen, szept. 29.

Ez a lelkes jelszó hangzik szerte az országban. Unnepeljük a királyt, — aki a nemzetet olyan boldoggá tette korszakos elhatározásával. Debreczen város közgyűlése ma adott kifejezést riadó lelkesedés mellett e hü magyar város lángoló lelkesedésének, mélységes hálájának. Vasárnap pedig a lakosság apraja, nagyja fogja manifesztni ünnepélyesen: mind azt a nemes érzelmét, amely betölti szívét a király felséges ajándékának magasztos hírére.

Ez ünnepély sorrendjének megállapítása felett tanácskozott tegnap egy értekezlet a városházán. Lefolyásáról tudósítónk a következőkben számol be:

Az értekezlet a helybeli két nagy politikai párt elnökei: *Lengyel* Imre, szabadelvű és *Kertész* János a függetlenségi és 48-as párt elnökei hívták össze az egyházak lelkészei, városi és megyei hatóság, iskolák igazgatói, hírlapírók köréből. E meghívás folytán megjelentek:

Jelen voltak: gróf *Degenfeld* József főispán, *Kiss* Áron ev. ref. püspök, dr. *Wolafka* Nándor vál. püspök-plébános, *Simonffy* Imre kir. tan. polgármester, *Komlóssy* Arthur főjegyző, *Rásó* Gyula kir. tan. alispán, *Szabó* József főszámvevő, *Ábrahám* László tiszti főügyész, *Márk* Endre ev. ref. egyházkerületi főügyész, *Jóó* István középiskolai felügyelő, *Kiss* Albert orsz. képviselő; *Vecsey* Imre, *Körner* Adolf, *Roncsik* Lajos, *Hajdu* Gyula, *Oláh* Károly városi tanácsosok, *Némethy* Lajos, *K. Tóth* Kálmán, *Dicsőfi* József, *Fazekas* Sándor, *Bayer* Frigyes, *Kertész* János, *Zoltay* Lajos, *Koncz* Ákos, *Kohányi* Gyula, *Than* Gyula, *Krasznay* Ferencz és *Stáhl* Géza.

Márk Endre nyitotta meg az ülést, jelezvén annak loyális, hazafias célját. Megemlíti, hogy az értekezlet összehívói közül *Lengyel* Imrének el kellett utaznia s így nem vehet részt az ülésen, de annak határozataihoz mindenképpen hozzá járul. Elnökül ajánlja *Simonffy* Imre polgármestert, aki zajos éljenzés mellett el is foglalta az elnöki széket s az előadói tisztségre *Márk* Endrét, jegyzőül *Koncz* Ákos szerkesztőt hívta fel.

Márk Endre lelkes, meleg hangú beszédben vázolta a legutóbbi napok nagy eseményeit s kifejtette, hogy az ezek felett érzett örömmüket csak úgy fejezhetjük ki imponzáns módon, ha a több oldalról és több tényezők által tervezett ünnepélyt párt és felekezeti különbség nélkül egy napon és együttesen rendezzük.

Márk Endre beszéde után *Kis* Áron püspök, majd dr. *Wolafka* Nándor szólottak s az elhangzott beszédek s a további eszmecserék során állapodtak meg az örömnappal Debreczen hódolati kifejezésének az ábéli pontokban részletesebben kifejtett programjában.

Hálaadó istentiszteletek.

Az értekezlet megállapította, hogy *vasárnap, október 3-dikán rendezi az ünnepeket*, amelyek hálaadó istentisztelettel kezdődnek.

Reggel fél nyolcz órakor gyülekeznek a városházán a hatóságok, testületek, társulatok képviselői, akiknek diszmagyarjuk van, diszmagyart öltenek. A meghívókat erre *Simonffy* Imre kir. tan. polgármester fogja kibocsátani.

Az egybegyűltek legelőször az ev. ref. kis templomba vonulnak, a hol nyolcz órakor hálaadó istentisztelet lesz. Először a főiskolai kántus éneklí a Hymnuszt, majd a gyülekezet éneke után egyik lelkész imát mond s az istentiszteletet a városi dalegyiet által énekelt Király-Hymnu-z fejezi be.

A kis templomból a közönség a római katolikus templomba megy. Ezuttal kis mise lesz, amelyet fényes segédlettel *Wolafka* Nándor vál. püspök plébános pontifikál, s közben rövid alkalmi beszédet tart. A mise végzetével a közönség eléneklí a Hymnuszt.

Ezután valószínűleg az izraelita és ág. ev. hitv. templomban is lesznek hálaadó istentiszteletek.

A város fellobogozása.

A vasárnapi ünnepély alkalmából az egész várost fellobogózzák. Az értekezletre egybegyűltek *Simonffy* Imre kir. tan. polgármestert kérték fel, hogy e végből felhívást intézzen a lakosságához.

Hisszük, hogy a piacz-utczai kereskedők pedig vasárnap este fényesen feldisznítik s a király arcképével ékesítik kirakataikát.

Fáklyás menet

A bizottsági ülésen ezután elhatározták, hogy az ünnepély napján fényes fáklyás menetet rendeznek. A fáklyás menet költségeit társadalmi uton gyűjthik össze s hogy ezt méltó alappal kezdhesék meg, mindjárt a helyszínen dr. *Wolafka* Nándor száz koronával kezdte meg az adakozást. Azután gr. *Degenfeld* József főispán nagyobb s majd sorra a jelen voltak mind jelentékeny összeggel járultak a költségekhez.

A gyűjtés után elhatározták, hogy azt még tovább folytatják s a fáklyás menetben ezer fáklyatartó fog haladni. Felkérnek minden debreczeni testületet és egyesületet, hogy a menetben lobogóik alatt testületileg vegyenek részt.

Gyülekezés helyéül a kollegium udvarát jelölték ki, időül pedig a félhat órát tüzték ki. Ott osztják ki a fáklyákat, rendezik el a menetet, amely fél hét órakor a katonazenekar zenéje mellett vonul végig a főtéren, Nagyvárad-utczán, Gyár-utczán keresztül Varga-, Bathányi- és Kossuth-utczákon a városháza elé. E helyen az összes dalárdák éneke után *Jóó* István középiskolai felügyelő rövid beszédben kifejti a nagy esemény jelentőségét. Utánna a közönség eléneklí a Hymnuszt. Majd a városháza udvarán máglyába rakják a fáklyákat s elégetik.

A rendet a tüzoltóság tartja fenn.

A rendező bizottság száz tagból fog állani. Elnökül *Márk* Endrét kérték fel, aki e tisztelet csak úgy fogadta el, ha az elnökség teendőit vele a függetlenségi párt elnöke is megosztja. Az értekezlet ezt zajos helyesléssel fogadta s *Kertész* János elvállalta a társelnökséget. A rendezőséget az elnökség egészíti ki 100 tagra.

Kivilágítás.

A bizottsági ülésen dr. *Wolafka* Nándor, *Márk* Endre és *Bayer* Ferencz lelkes szavai után elhatározták, hogy az ünnepély tényét a város kivilágításával is emelni fogják.

Felhívják a lakosságot, hogy érzelmeihez, lelkesedéséhez s az örömnaphoz méltó módon világitssa ki ablakait. Felkérlik a kö-

zónságot, hogy amerre a fátylasmenet elvonnul, egy ablak se maradjon kivilágítatlanul, de ne maradjanak a mellék, a szárny utcák első háza se.

A világítás rendezése, szervezése és a felügyelet vezetésével a főmérnök elnöklése alatt bizottságot küldtek ki. Mint értesülünk különös szépen lesz kivilágítva a színház, a Bika szálloda, a kollegium és a r. kath. templom.

A kollegiumi ifjuság hódolata:

Az akadémiai ifjuság tegnap este 6 órakor rendkívüli népes közgyűlést tartott, melynek egyedüli tárgya annak a megvitatása volt, hogy miként fejezze ki az ifjuság ő felsége iránt hódolatát. A gyűlésen Soltész Elemér szenior elnökölt s jegyzőül Davidovics Sándor jht. választván meg, következett a Konrád Ernő jht. előadási beszéde, mely után a következő programot javasolja és fogadja el a gyűlés. 1. Az ifjuság testületi részét vesz az összes isteni tiszteleteken. 2. Üdvözlő táviratot intéz ő felségéhez. Bánffy Dezső br. miniszterelnök útján. 3. Részt vesz illetve vezet az 1000 tagu fátylas menet. A közelebbi teendők keresztülvitelére megválasztotta Soltész Elemér elnök és Davidovics Sándor jegyzőn kívül még Arvai Béla jht., Balogh Béla jht., Biró János th., Juhász Sándor th., Konrád Ernő jht., Kun Béla jht., Surgoth Gyula jht., és Veress Gusztáv thkból álló bizottságot, megbízván őket azzal is, hogy az ifjusági ünnepségnek a polgárság ünnepségébe való beillesztése illetve összhangba hozatala végett a szükséges lépéseket az illetékes helyen tegye meg. — Az ifjusági ülésen megjelent Márk Endre is, aki tájékoztatta az ifjuságot a kevéssel ezelőtt tartott nagy értekezlet határozatairól.

Színház.

* **Színházi bérlők névsora.** Az október másodikán kezdődő jövő színi évadra a következők béreltek az alább elsorolt helyekre:

Családi páholy bérlők a páratlan bérleti estékre: Paksi Imre, Szabó Antal, Boczkó Sámuel, Szikszay József, Orosz Endre és Konecz Elek. **Páros estékre:** Czégyel Ferencz, Kellner Károly, dr. Csikos, gr. Dégenfeld József, Tóby István.

Földszinti páholy bérlők a páratlan estékre: Karap Mór, Rickl Géza, Szabó Jánosné, Sesztina Lajos, Bay Ferencz, Szabó Emma, Sámy Béla, Széll Farkas, Kölcsey Sándor, Katz Józsefné, Áron Manó, özv. Kovács Lajosné, dr. Medve Kálmán, Sárváry Ferenczné. **Páros estékre:** Karap Mór, Simonffy Imre, Huzly Lujza, Veres Lászlóné, Kölcsey Ákos, Vecsey Viktor, Tóth Ferencz, dr. Losonczy Álmos, Szepessy Antalné, Freisinger, dr. Rothschnek Emil, Tóth Sámuelné, Varga Ferencz, Simonffy Emil.

Emeleti páholy bérlők a páratlan estékre: Fried Emil, Klein Aladár, Puky Gyula, Comanescu Sándor, Szikszay Gyula, Kaszanyitzky Endre, Konecz Lajos és dr. Kalmár Barna, Igyártó Sándor, dr. Bruckner Ernő, Zádor Lajos, Szabó Miklósné, Csanak József, dr. Moskovitz Jenő. **Páros estékre:** Bechert Manó, dr. Kola János és Berger Henrik, dr. Király Ferencz, Fischbein Ignác, özv. Farkas Lajosné, Géresy Kálmán, Dobiecki Sándor, özv. Patay Istvánné, özv. Brunner Edéné, Komlóssy család, Béressy Sámuelné, Ormódy Lajos és Kemény Mór, gróf Korniss Zsigmondné.

Másodemeleti páholyt bérelt a páratlan estékre Buday József.

Elsőrendű támlásszék bérlők a páratlan estékre: Dr. Szöllőssy Béla, Tóth István, Giczey Gyula, dr. Békés Sándor, dr. Fehér Ferencz, Kepes Géza, Jablonczay Kálmán, Nánássy Gáborné, dr. Gáll Endre, dr. Simonffy Béla, Tóth Imre, Rosinger József, Király József, Brunner Lajos, Rotsch-

nek Emil, Rosinger József, Kovács József, Kandel Ferencz, dr. Tüdős László, Budaházy Zoltán, dr. Glück József, Telegdy György, Ábrahám László, Király Róza, Szinay Gyula, Kalocsa Róza, dr. Gáspár Géza, dr. Pally, Végh Gyuláné, Örvényi Ottó. **Páros estékre:** Kellner Károly, dr. Weinberger Sándor, Biedermann Józsefné, gróf Csáky Adorján, Berger Jenő, Berger Andor, Erber Ernő, Szöllőssy Ferencz, Glück Géza, dr. Glück Lajos, Fürst Ödön, Palecskó P. Pál, dr. Altmann Béla, dr. Weisz J., dr. Hegedüs, László Albert, Weinberger Lajos, Kardos Samu, Szánthó Gyözöné, Budaházy Zoltán, Jakobovits Aladár, Erber Ernő, Lidermann Henrik.

Másodrendű támlásszékre páratlan és páros előadásokra béreltek: Glück Lipót, Boross Izidor, L. Nagy Bálint, Budaházy Endre, Kapros Erzs.

Harmadrendű támlásszékre: Vilmos Lajos.

CSARNOK.

A csizmás urak.

— A Debreczeni Ellenőr számára —

irta: ifj. Möricz Pál. 1.

Baklár a régi rendi világban is szerepet játszott s kiváltságos lakosai, kisebb-nagyobb nemes urak, nem egy helyütt beirták vitézkedésükkel neveiket a krónikák lapjaira... Igen, a baklári nemesek híresek voltak mindenha s emlegették nevüket, merre csak jó kardra vagy jó csákányra volt szükség kurucz vagy labanczkodó főfő uraknak, generális-kapitányoknak...

Afféle volt ez a magát „*liberi hajdons*“-nek (szabad hajduknak) nevezgető nép, mint a fehér csár birodalmában a nemes és vitéz kozák urak, kik hetmányaik — míg emezek kapitányok, hadnagyok vezetése alatt nyűtték a törököt, tatárt, de olykor a gazdagabb városok polgárságát is, mikor lakadalmakat ülvén a vőlegénynek a mentékhöz karásiai s abai posztókra, a menyasszonyának pedig kellő számú aranyprémes, bársonnyal is kiékesített kamuka szoknyákra vala nagy szüksége...

A baklári urak ezért olyan reátartiak még ma is a „*nem gyökeres származásukkal*“ szemben, kinek bizony bármily hivatalban vetette légyen is közéjük, óh nem a szél, hanem valamely felsőbb miniszteriális, királyi rendelet a járásbíró, a jegyző és a többi más ily érdemes urakat az idősebbek előtt csak „*jött-ment*“ az ő nevük, mikor a keserűség vagy harag megnyitja a baklári nemes urak egyik-egyikének a szívét, a szívének a könnyen felhuzható zsilipjét.

Szép határa van baklárnak, szép. Merő, egyenes délibábos síkság s mióta a folyók vizeit rendezték, csak itt-ott néhány vizenyős tavas rész benne, hová huzáshoz régibb s legujabb szerkezetű puskákkal sokan kikijárogatnak a baklári urak közül, bárha némelyek inkább lemondanak e szenvedélyükről is, csak hogy a vadászejgyért is ne kellessen nekiük valami „adót“ a németnek teljesíteni. Mert az szent meggyőződés Bakláron, hogy ami adó befoly a kamerális és városi kasszába — ezeknek előtte csak, a parasztra nehezedett ez is — hát az mind az utolsó polturáig a németé az osztráké, mi pedig ha igaz: nagy czudarságnak mondható...

Valóban nyers, nyakas urak a baklári nemes urak, kik mert igen sokan vannak, messze földön alig annyi független birtokos ur, s mert mint gazdálkodó, vadász s lovas emberek még ma is nagy szeretettel hordozzák a hosszuszaru csizmát, miként csak már századok óta őseik bárha a művelődés sok más terményeivel

már eléggé összebarátkoztak, hát innét nevezik őket „*csizmás urak*“-nak ellentétben a dzsentrí fészkek sárga kamásnis, monoclis, piros szegfü ficsurjaival... Bárha azonképen Bakláron is csak tizenkét hónapból áll az esztendő, mint más egyéb rendes helyen is és ha multak az évek, itt is épugy történnék számos ujhdások, mint annyi más rendes helyen is.

Most is ép már a harmadik kalendáriumot használta el Rueber István uram, az öregebbik, szent-székegyházi ágról, kit számos gulyái, számos tanyái miatt mindenek csak a „*kincses*“-nek neveznek, mikor Kata leánya a hosszas távollét után a „nevelőből“ — valamelyik szepesi német városban volt feladva, német szóra, tanulás végett — haza érkezett...

Alig lehetett megismerni a leányt, hisz még egész kis veréb volt mikor még az öreg ur fölszállította a Hundertstadi nagy tiszteletű urhoz, ma már azt is Száz városnak nevezik, hol kitűnő nevelő intézet vala, hol a Kata leánynak a Hubertus ur családjá körében kellett eltanulni a német szó tudását a fain erkölcsökkel együtt...

A megnyult, vékony, fehérarcu szőke leányt alig ismerte meg Rueber ur, kinek nagyot gyengültek azóta a szemei. Soha ki nem szakad a pipa szájából. Smikor a zörgős, uti hintóból a leány leszállott s gyöngye, kipirult arcát oda dörzsölte az öreg ur tuskés, borotvátlan állához:

— Edes, jó apám, mondta elérzékenyülve a kedves arcú leány, kinek mivel anyja már évek óta elhalt, ezen az ósdi, vagyona miatt kevély, mogorva, nagyon is elhanyagolt műveltségű, hatalmas kordován csizmás öreg uron kívül csakugyan nem volt más édes vére.

— No, no leányom csak ne széleskedj, majd a földre csaptad a pipámat, lohasztotta le a fiatal leány kitörő kedvét a zsémbes öreg ur, bős karosszékébe, a hüvös gangonujból visszaereszkedve.

— Az én Kata kisasszonyom, az én gyémántos kisasszonyom, tötyögött most valahonnét a fehérre meszelt hosszú cselédház felől egy öreg, öreg asszonyka. Csupa ráncz volt már az arca. A Kata kisasszony s a Kata kisasszony anyjának az öreg dajkája. Egy élő örökség még a nagyapákról, mintesak egy-egy öreg szekrény, griff-madaras, rézfoganttyukkal a kihuzós fiókok elején vagy egy rekedt, nagy, arany rámas régi óra, mik a nemesi házaknak, a fehér bazsalyikom illatu szobáknak annyira megadják azt a bájos, megnyerő, otthonias színt... Az én jó kisasszonykám, hogy megnőtt, hogy megszépült, hálálkodott, sirva fakadván az öreg ránczos asszony, reszkető kezeit szemé elé emelvén, mintha csak a napba akart volna nézni, hogy én ezt megérttem... Az a szépséges kék szemé olyan mint a nagyanyjéé, az én szépséges kis kisasszonyom... *Már egész eladó leány*, simogatta a leány kezét az öreg, miközben együtt bementek az egyik kis szobába, melynek zöld zsalus ablaka ép a kertre nyílt, hol a virágokon ezerjével döngött a méh...

(Folyt. köv.)

Szerkesztői posta.

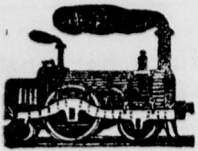
Baltazár D. Az okt. 13. 14. 15. 16-án tartandó ellenőrzési szemle nem vonatkozik tábori segédlelkészre. Ezek a tiszták szemlén kötelesek megjelenni.

H. Bözörmény. Tárca jön. Köszönjük. A többi kéziratot kívánságához képest visszaküldjük.

Cz. Gy. Helyben. Lichtblau Albert. Azt hisszük Nagy-Csapó-utcán lakik.

Rác Lajos. A szép verset térszúke miatt csak holnap közölhetjük.

R. V. E. Tessék az igazoló választmány-nál keresni orvoslást, ha ugyan erre szükség volna.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1897. május hó 1-től
— Egységes vasuti idő szerint. —

Debreczen—Budapest (M. áll. v.-tól.)			
Debreczenből indul	Vonat	Érkezik	
P.-Ladány* - - -	12.— déli	Vegyesvonat	1.28 délután
P.-Ladány - - -	3.48 délután	Tv. sz. sz.	5.24 délután
P.-Ladány - - -	8.15 este	Személyvonat	9.45 este
Budapest - - -	8.53 reggel	Gyorsvonat	1.50 délután
Budapest - - -	12.36 délután	Személyvonat	8.10 este
Budapest - - -	10.37 este	Személyvonat	6.45 reggel
Debreczen—M.-Sziget			
Királyháza - - -	5.30 reggel	Gyorsvonat	1.— délután
M.-Sziget - - -	3.05 reggel	Személyvonat	9.50 délelőtt
M.-Sziget - - -	4.07 délután	Személyvonat	11.— este
M.-Sziget - - -	6.59 délután	Gyorsvonat	11.40 este
M.-Sziget - - -	7.58 este	Tv. sz. sz.	8.08 reggel
Debreczen—Szerencs			
Szerencs - - -	8.25 reggel	Személyvonat	11.26 délelőtt
Szerencs - - -	4.02 délután	Személyvonat	7.07 délután
Szerencs - - -	8.10 este	Személyvonat	11.— este
Debreczen—Füzes-Abony			
Füzes-Abony - - -	4.42 reggel	Vegyesvonat	10.24 délelőtt
Füzes-Abony** - -	4.12 délután	Vegyesvonat	7.58 délután
Debreczen—Nagy-Léta—Vértés			
N.-Léta—Vértés - -	8.35 reggel	Vegyesvonat	10.46 délelőtt
N.-Léta—Vértés - -	4.17 délután	Vegyesvonat	6.20 délután
Debreczen—Büd-Szt-Mihály—Tisza-Lök			
B.-Szt-Mihály - - -	5.28 reggel	Vegyesvonat	8.58 reggel
B.-Szt-Mihály - - -	3.57 délután	Vegyesvonat	6.58 délután

* Minden kedde
** Csak Tisza-Füredig.

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai“ nyomda és kiadó részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: Zoltai Lajos.

Nyilttér.

Vese, húgyhólyag, húgydara
és kösvénybántalmak ellen, továbbá
a légző és emésztési szervek hurutos
bántalmainál, orvosi tekintélyek által a
Lithion-ferrás

Salvator

sikerrel rendelve lesz.

Húgyhajtó hatása!

Kellemes ízű! Könnyen emészthető!

Kapható ásványvízkorcsokosokban és gyógyszerárakban.

A Salvator-ferrás igazgatósága Eperjesen.

834—30—23

Szőnyegek,

csipke- és szövet-
függönyök,
ágy- és asztalterítők,
butorszövetek, viaszos vásznak

nagy választékban kaphatók

Szabó Lajos fiai

cégnél, Debreczen, Rózsatér.

Háziasszonyok figyelmébe.

Valódi borostyánkő-fénymáz

legtartósabb padlófénymáz többféle színben

Schramm Christof

fénymáz és kenőcs gyárai

Bécs, Simmering. Offenbach a. M. Berlin S. W.
továbbá:

Mosható zománczfesték diszes árnyalatban

mindennemű háztartási tárgyakra.

Bádog és csiszolófesték játék és fénymáz-
gyáraknak. Gyors szárasztó padló, bőr-
csiszoló, címke és többféle fénymáz min-
denféle mesterséghez.

Különlegesség: **Kocsi és áthuzó-fénymáz**
vasut és kocsigyáraknak, kocsimester és
fénymázolóknak stb. stb.

Utánzás miatt mindenki figyeljen, hogy a
dobozon a **Schramm Christof** név
látható legyen.

Kapható minden nagyobb gyógyszer-
kereskedésben. 845—5—5

Ujdonságok

az őszi és téli idényre

Divatos női ruhaszövetekben,

Szines selymekben,

Legujabb diszekben,

mosó velezekben,

Téli nagykendőkben,

nagy választékban érkeztek raktárra.

Szabó Lajos fiai,

Debreczen, Rózsatér.

900—0—4

A valódi Doering szappan ismertető jelei:

1. A védjegy, mely egy **bagolyt** (nem valami más madarat) ábrázol, minden szappanon és címkén kell
hogy rányomva legyen.

2. Kell, hogy a csomagolás egy lezáró-címkével legyen ellátva, melyen

„Mit der Eule — (A bagolylyal)“

felírás olvasható. Doering-szappan ezen ismertető-jegy nélkül **nem valódi**. A valódi Doering-szappan
30 krért mindenütt kapható. Debreczenben kapható: **Tóth Béla** gyógyszerész és **Szent-Királyi**
Tivadar műiparú tüzletében.

Hatásos reklámtáblákat

arany vagy ezüst préseléssel;

gyönyörű kivitelű szines rajzokkal ellátott

Üzleti reklámkártyákat

tetszés szerinti szöveggel;

Raktári nyomtatványokat;

erős vászonkötésű

Bevásárlási könyvecskéket

* olcsóbban mint bárhol *

CSOKONAI

nyomda- és kiadó részv.-társaság

Debreczenben.

ajánl

Mű- és Könyvnyomda

Hírlapkiadó-vállalat

Diszmű-könyvkötészet